

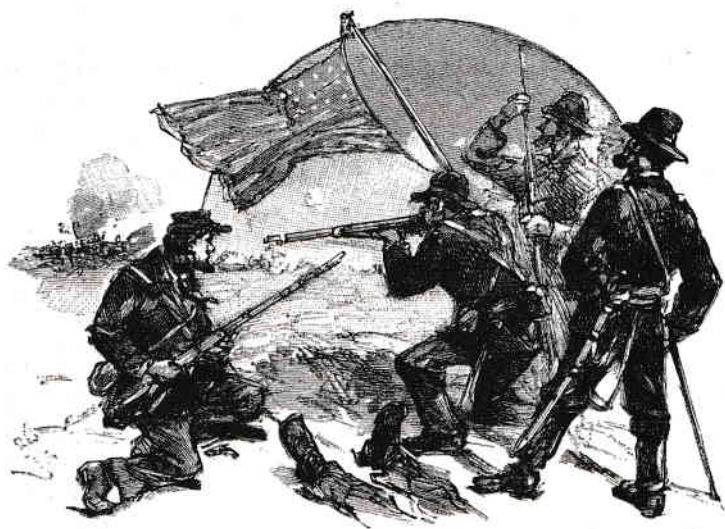
LEBRIS

We know
books

JULES VERNE
NORD CONTRA SUD

Ilustrații de L. Benett

Traducere și note de Traian Fiñescu

LITERA
București

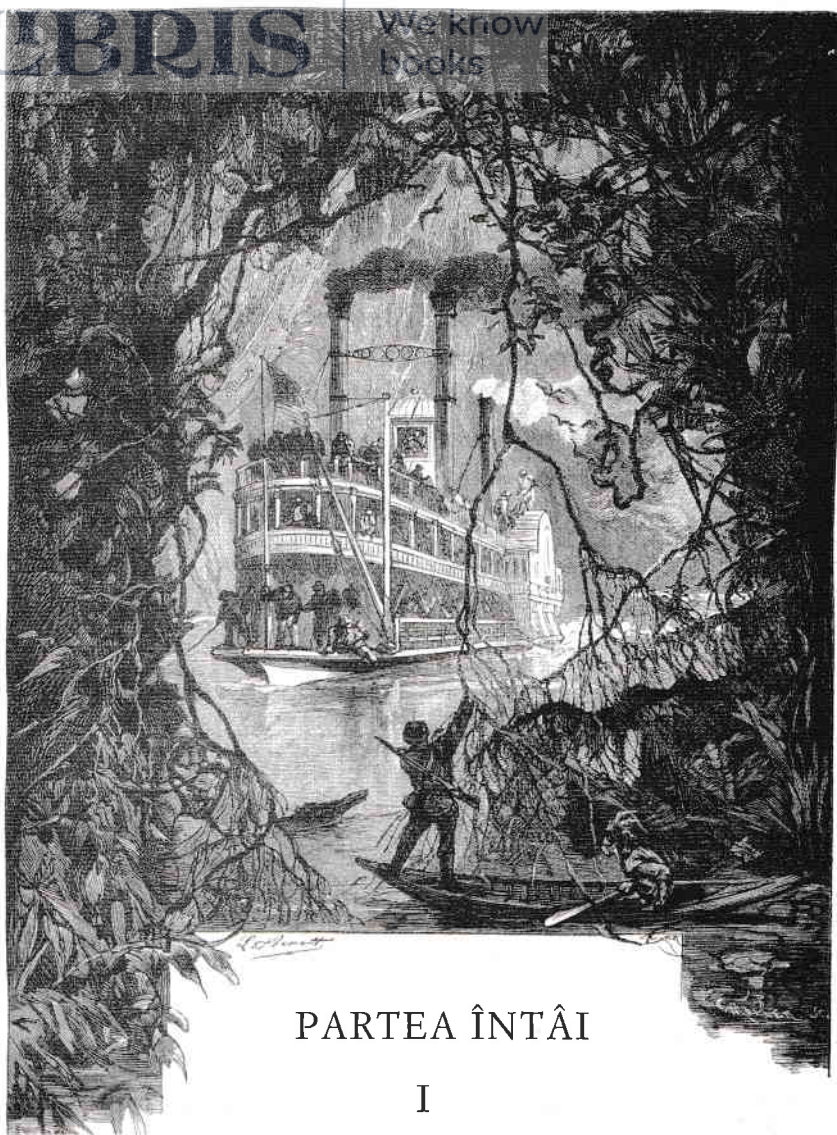
PARTEA ÎNTÂI

I. <i>La bordul steamboat-ului Shannon</i>	5
II. <i>Camdless-Bay</i>	22
III. <i>Unde este vorba despre Războiul de Secesiune</i>	32
IV. <i>Familia Burbank</i>	41
V. <i>Golful Negru</i>	52
VI. <i>Jacksonville</i>	63
VII. <i>Totuși!</i>	77
VIII. <i>Ultima sclavă</i>	93
IX. <i>Așteptarea</i>	108
X. <i>Ziua de 2 martie</i>	120
XI. <i>Seara zilei de 2 martie</i>	129
XII. <i>Următoarele șase zile</i>	143
XIII. <i>Vreme de câteva ceasuri</i>	158
XIV. <i>Pe Saint-John</i>	172
XV. <i>Judecata</i>	188

PARTEA A DOUA

I. <i>După răpire</i>	195
II. <i>O operațiune ciudată</i>	207
III. <i>Veghea</i>	219
IV. <i>Vânt dinspre nord-est</i>	232
V. <i>Un oraș cucerit</i>	247

VI. <i>Saint-Augustine</i>	259
VII. <i>Ultimele cuvinte și ultimul suspin</i>	277
VIII. <i>De la Camdless-Bay la lacul Washington</i>	291
IX. <i>Uriașa pădure de chiparoși</i>	304
X. <i>Întâlnirea</i>	315
XI. <i>Everglades</i>	329
XII. <i>Ce aude Zermah</i>	341
XIII. <i>O viață dublă</i>	350
XIV. <i>Zermah în acțiune</i>	359
XV. <i>Cei doi frați</i>	368
XVI. <i>Final</i>	379

PARTEA ÎNTÂI

I

LA BORDUL STEAMBOAT-ULUI SHANNON

Anexată în 1819 marii federații americane, Florida va fi proclamată stat câțiva ani mai târziu. În urma acestei anexări, teritoriul Republicii se mărește cu șaizeci și șapte de mii de mile pătrate. Dar lumina răspândită de steaua ce reprezintă statul Florida pe drapelul cu treizeci și șapte de stele al Statelor Unite este lipsită de strălucire.

De fapt, Florida nu este mai mult decât o limbă de pământ, îngustă și joasă. De aceea, cu excepția fluviului Saint-John, apele ce o scaldă nu sunt deloc importante. Relieful plat face ca albia râurilor să nu dispună de acele denivelări care să le permită să curgă cu repeziciune. Nici urmă de munți pe suprafața ei. Doar câteva șiruri de *bluffs*, coline, atât de frecvente în regiunea centrală și septentrională a Uniunii. Cât privește forma, poate fi comparată cu coada unui castor, întinsă între Atlantic la est și Golful Mexicului la vest.

În consecință, Florida nu are vecini, dacă nu punem la socoteală Georgia, a cărei frontieră se învecinează, la nord, cu a sa. Această frontieră formează istmul ce leagă peninsula de continent.

În fond, Florida se prezintă ca un ținut deosebit, ciudat chiar, cu locuitorii săi pe jumătate spanioli, jumătate americani, cu indienii săi seminoli, cu totul diferiți de congenerii lor din Far-West. Dacă solul este arid, nisipos, mărginit aproape peste tot de dune formate din aluviunile succesive aduse de apele Atlanticului pe țărmul sudic, în nord, dimpotrivă, suprafața câmpiilor este miraculos de fertilă. În acele locuri, numele său se justifică pe deplin. Flora este superbă, viguroasă, de o varietate exuberantă. Și asta, fără îndoială, din pricină că acea parte a teritoriului este udată de Saint-John. Fluviul acesta curge pe o suprafață întinsă, de la nord la sud, pe o lungime de două sute cincizeci de mile, dintre care o sută șapte perfect navigabile, până la lacul George. Lungimea aceasta, neobișnuită pentru un râu transversal, nu îl stânjenește defel, și asta datorită direcției în care este orientat. O mulțime de pârâiașe îl îmbogățesc cu apele lor, revărsându-se în numeroasele golfuri de pe cele două maluri. Saint-John este, așadar, principala arteră a Floridei, pe care o menține în viață, scaldând-o cu apele sale – sângele ce circula în vinele terestre.

Pe data de 7 februarie 1862, steamboat-ul¹ *Shannon* cobora pe Saint-John. La ora patru după-amiaza, urma să facă scala în târgușorul Picolata, după ce avea să oprească în stațiile din partea superioară a fluviului, ca și în forturile din districtele Saint-John și Putnam. Câteva mile mai jos, intra deja în districtul Duval, care se întinde până în districtul Nassau, delimitat de râul de la care își trage numele.

¹ Vapor, navă cu abur.

Prin ea însăși, Picolata este o localitate lipsită de importanță; împrejurimile sale sunt însă acoperite de plantații de indigo, de orezării, de plantații de bumbac, de trestie-de-zahăr și de uriașe păduri de chiparoși. Așa că ținutul nu duce lipsă de locuitori, și încă pe o rază destul de mare. De altfel, poziția sa îi oferă toate avantajele ce decurg dintr-un flux destul de intens de mărfuri și călători. Picolata este punctul de îmbarcare al unuia dintre principalele orașe din Florida Orientală, Saint-Augustine, situat la cam douăsprezece mile distanță, în acea zonă a litoralului oceanic ce adăpostește insula Anastasia. Un drum aproape drept leagă târgușorul de oraș.

În ziua cu pricina, se puteau zări mai mulți călători decât de obicei, grăbiți să se îmbarce pe *Shannon*. Câteva trăsură iuți, cunoscute prin partea locului sub numele de *stages*, un soi de vehicule cu opt locuri, trase de patru sau șase măgari, îi aduseseră din Saint-Augustine, galopând nebunește pe acest drum, de-a lungul terenului mlăștinos. Era absolut necesar să nu pierzi vaporul, dacă nu voiai să ajungi cu o întârziere de cel puțin patruzeci și opt de ore în orașele, târgurile, forturile sau satele ridicate în josul râului. Steamboat-ul nu circula zilnic și, în vremea aceea, era singurul mijloc de transport. Așa că, mort-copt, trebuia să te afli la Picolata în momentul escalei. Drept urmare, trăsurile transportaseră pe țărm contingentul de pasageri cu o oră mai devreme.

În clipa aceea, pe ponton se aflau cam cincizeci de călători. Așteptau, nu fără să discute cu o oarecare însuflețire. Se putea observa că erau împărțiți în două grupuri, prea puțin dispuse să se apropie unul de celălalt. Să fi fost oare vorba de o chestiune gravă și de mare importanță, de cine știe ce rivalitate politică ce îi făcuse să se deplaseze la Saint-John? În orice caz, se putea afirma că nu ajunseseră la nicio înțelegere. Veniți ca dușmani, se întorceau la fel. Și asta se vedea cât se poate de limpede din privirile mânioase pe care și le aruncau, din distanța menținută între cele două grupuri, din cele câteva cuvinte al căror sens provocator părea să nu scape nimănui.

În vremea asta, niște șuierături prelungi începură să se facă auzite, străpungând liniștea în amonte. Curând, *Shannon* se ivi la cotitura malului drept, cu o jumătate de milă mai sus de Picolata. Rotocoalele groase de fum ce se revărsau năvalnic din cele două coșuri ale sale acopereau copacii

înalți, pe care briza oceanului îi făcea să se clatine pe țărnul opus. Silueta sa mișcătoare se mărea rapid. Mareea tocmai își schimba direcția. Curenții care îi întârziaseră coborârea vreme de trei, patru ceasuri i-o ușurau acum, împingând apele lui Saint-John spre gurile lui.

Se auzi, în sfârșit, clopotul. Zbaturile, bătând în sens invers suprafața râului, făcură ca *Shannon* să se oprească, lipindu-se cuminte de debarcaderul de care fu de îndată legat cu parâme.

Îmbarcarea se făcu imediat, cu oarecare grabă. Unul dintre grupuri urcă primul la bord, iar celălalt nu încercă să i-o ia înainte. Și asta, fără îndoială, din pricină că membrii săi așteptau unul sau mai mulți pasageri aflați în întârziere, care riscau să piardă vaporul, căci doi sau trei bărbați se desprinseseră din grup, întorcându-se pe chei, până la marginea drumului dinspre Saint-Augustine. Din acel punct își îndreptară privirile spre est, vizibil îngrijorați.

Și nu fără motiv, căci căpitanul de pe *Shannon*, postat pe puntea de comandă, striga:

– Îmbarcarea! Îmbarcarea!

– Doar câteva minute, răspunse unul dintre membrii celui de-al doilea grup, rămas pe debarcader.

– Nu mai pot aștepta, domnilor.

– Câteva minute!

– Nu! Niciun singur minut!

– O clipă!

– Cu neputință! Mareea scade și risc să nu mai am destulă apă la Jacksonville, ca să pot trece de grămezile de nisip și de bolovanii de la gurile râului.

– Și, la urma urmei, zise unul dintre călători, nu există niciun motiv să fim la discreția capriciilor unor întârziati!

Autorul acestei remarci se număra printre membrii primului grup, instalați deja pe ruful¹ din spatele lui *Shannon*.

¹ Zonă situată pe puntea superioară a unui vas, care însă nu se întinde pe toată lățimea acestuia.

– Uite-l pe Texar!... Uite-l pe Texar!

– Asta este și părerea mea, domnule Burbank, răspunse căpitanul. Datoria înainte de toate... Haideți, domnilor, îmbarcați-vă, sau voi da ordin să se dezlege parâmele!

Marinarii se pregăteau deja să îndrepte steamboat-ul spre larg, în timp ce jeturi sonore începuseră să țâșnească din sirena cu aburi. Un strigăt opri manevra.

– Uite-l pe Texar!... Uite-l pe Texar!

O trăsură, sosită în goana mare, tocmai apăruse la capătul cheiului. Cei patru măgari ce alcătuiau atelajul se opriră la intrarea pe debarcader. Un

bărbat coborî din ea. Tovarășii săi, care îl așteptau în drum, i se alăturară în fugă. Apoi se îmbarcară cu toții.

– Încă o clipă, Texar, și nu ai mai fi plecat, ceea ce ar fi fost cât se poate de regretabil! zise unul dintre ei.

– Da! N-ai mai fi putut să te întorci mai devreme de două zile la... unde anume...? O să aflăm atunci când o să te înduri să ne spui și nouă! adăugă un altul.

– Și, dacă vorbele nerușinatului de James Burbank ar fi fost ascultate de căpitan, continuă un al treilea, *Shannon* s-ar afla deja la mai bine de un sfert de milă mai jos de Picolata!

Texar urcase deja pe puntea din față, împreună cu prietenii săi. Se mulțumi să îl privească pe James Burbank, de care îl despărțea doar pasarela. Chiar dacă nu rosti niciun cuvânt, privirea pe care i-o aruncă era suficient de grăitoare pentru a lăsa să se înțeleagă că între cei doi exista o ură de nestins.

În ceea ce îl privește pe James Burbank, acesta, după ce îl privi drept în față pe Texar, îi întoarse spatele și se duse să se așeze în spatele rufului, acolo unde grupul său luase deja loc.

– Deloc mulțumit Burbank! zise unul dintre tovarășii lui Texar. Și nici nu-i de mirare. Toate minciunile lui gogonate nu i-au folosit la nimic, căci recorderul¹ nu i-a acceptat mărturia falsă.

– Da, dar nu l-a pedepsit în niciun fel, răspunse Texar, însă o să am eu grijă de el!

În vremea asta, parâmele fuseseră desfăcute. Împins cu niște prăjini lungi, proptite cu nădejde în mal, *Shannon* se porni să alunece pe firul apei. După care, sub acțiunea zbaturilor sale puternice, ajutate de reflux, se așternu iute la drum.

Se știe ce sunt aceste vapoare cu aburi destinate să asigure transportul pe fluviile americane: adevărate case cu mai multe etaje, împodobite cu terase largi și străjuite de cele două coșuri de la camera cazanelor, așezate în față, ca și stâlpii ce susțin tendele².

¹ Magistrat superior în Statele Unite.

² Pânze întinse deasupra punții pentru a-i feri pe pasageri de soare.

Atât pe Hudson, cât și pe Mississippi, vasele acestea, un fel de palate maritime, ar putea adăposti populația unui întreg târgușor. Pentru Saint-John și pentru orașele statului nu era nevoie de așa ceva. *Shannon* putea fi socotit un hotel plutitor, deși, în ceea ce privește aranjamentul interior și cel exterior, nu se deosebea cu nimic de *Kentucky* sau de *Dean Richmond*.

Vremea era superbă. Cerul albastru intens era pătat de câțiva norișori ca de vată, risipiți la orizont. La latitudinea aceasta (paralela treizeci), luna februarie este aproape la fel de caldă în Lumea Nouă, ca și în cea Veche, la limita deșertului Sahara. O briză ușoară domolea totuși tot ceea ce ar fi putut fi excesiv din punctul de vedere al climei. Așa că majoritatea pasagerilor de pe *Shannon* rămăseseră pe punte să-și umple plămânii cu aerul proaspăt și înmiresmat adus de vânt dinspre pădurile de pe țărm. Razele oblice ale soarelui nu îi puteau atinge sub baldachinul tendelor, ce fluturau ca niște *panca* indiene, datorită vitezei cu care se deplasa steamboat-ul.

Texar și cei cinci, șase tovarăși care se imbarcaseră cu el găsiseră mai potrivit să coboare într-unul dintre separeurile sălii de mese. Acolo, ca niște băutori încercați ce erau, cu gâtlejurile tăbăcite de licorile tari din barurile americane, dădeau de dușcă pahare întregi de gin, bitter și bourbon. Arătau, în general, ca niște inși cam neciopliți, cu glasuri aspre și vorbe din topor, înveșmântați mai mult în piele decât în stofă, obișnuiți să trăiască mai degrabă în inima codrului decât în oraș. Texar părea să fie stăpânul absolut al micului grup, poziție ocupată, fără îndoială, datorită caracterului său energic, și nu importanței rangului sau averii sale. Așa că, întrucât el nu scotea nicio vorbă, supușii săi se cufundaseră și ei într-o tăcere adâncă, ceea ce însă nu-i deranja defel, căci, oricum, nu-și pierdeau timpul: dacă nu stăteau la taifas, cel puțin se puteau concentra în liniște asupra unui mod la fel de plăcut de a face să treacă vremea – beau pe înfundate.

În cele din urmă, după ce aruncă o privire peste unul dintre ziarele ce zăceau pe mese, Texar îl lăasă de-o parte, zicând:

– S-au și învechit deja știrile astea.

– Te cred și eu! îi răspunse unul dintre tovarășii săi. Este un număr de acum trei zile!

– Și, în trei zile, se întâmplă atâtea lucruri, că se bat să intre! adăugă un altul.

– Cum mai stăm cu războiul? întrebă Texar.

– În ceea ce ne doare pe noi, Texar, uite cum stăm: se zice că guvernul federal se pregătește pentru o campanie în Florida. Așa că trebuie să ne așteptăm ca, în scurtă vreme, nordiștii să dea buzna peste noi!

– Sigur?

– Nu știu, dar așa se zvonește la Savannah și tot așa și la Saint-Augustine.

– Ei! N-au decât să vină federalii ăștia, de vreme ce și-au pus în cap să ne supună! răcni Texar, întărindu-și amenințarea cu o lovitură zdravănă de pumn în masă, care făcu sticlele și paharele din fața lui să sară și să zdrăngăne. Chiar așa! N-au decât să vină! O să vedem noi dacă proprietarii de sclavi se vor lăsa jefuiți de hoții ăștia de aboliționiști.

Răspunsul lui Texar ar fi făcut pe oricine nu era la curent cu evenimentele din America acelor vremuri să afle două lucruri: mai întâi, că Războiul de Secesiune, declarat, de fapt, în ziua în care se trăsesese cu tunul asupra fortului Sumter, adică pe 11 aprilie 1861, ajunsese atunci în faza sa cea mai acută, întrucât se întinsese până în imediata apropiere a granițelor statelor din sud; apoi, că Texar, susținător al sclaviei, împărtășea opiniile imensei majorități a populației din teritoriile cu sclavi. Or, la bordul lui *Shannon* se aflau, în clipa aceea, mai mulți reprezentanți ai celor două grupări; de-o parte – conform diverselor denumiri ce le-au fost conferite de-a lungul acestei lungi încheștări – nordiștii, antisclavagiștii, aboliționiștii sau federalii; de cealaltă, sudiștii, sclavagiștii, secesioniștii sau confederații.

Un ceas mai târziu, amețiți bine, Texar și ai săi se ridicară de la masă pentru a urca pe puntea superioară a lui *Shannon*. Trecuseră deja, în ceea ce privește malul drept, de golfurile Treizeci și Șase Mile, care prelungesc apele fluviului, unul până la marginea unei păduri dese de chiparoși, iar celălalt până la vastele terenuri mlăștinoase, Douăsprezece Mile, al căror nume arată exact pe ce suprafață se întind.

În momentul acela, vasul naviga printre două șiruri de arbori superbi, magnolii, pini, chiparoși, yucas și mulți alții, minunat dezvoltăți, ale căror trunchiuri dispăreau sub desigurul de nepătruns al azaleelor și al răculețului. Uneori, în dreptul golfurilor din care se alimentează câmpiile mlăștinoase

din districtele Saint-Jean și Duval, un miros puternic de mosc umplea atmosfera.

Mirosul acesta nu venea însă de la copacii a căror mireasmă este atât de tare pe aceste meleaguri, datorită climei, ci de la aligatorii ce se ascundeau în iarba înaltă la trecerea zgomotoasă a lui *Shannon*. Apoi, erau păsări de tot felul, ciocănitori, bătlani, jacamari, buhai-de-baltă, porumbei cu cap alb și alte o sută de specii, cu forme și penaje variate, în vreme ce pasărea-pisică reproducea cu vocea sa de ventriloc toate zgomotele – chiar și acel țipăt al cocoșului cu gușă, sonor ca notele de aramă ale unei trompete – pe o distanță de patru, cinci mile.

În momentul în care Texar trecea de ultima treaptă a capotului pentru a ajunge pe ruf, o femeie se pregătea să coboare în interiorul salonului. Când îl zări în fața ei, femeia se dădu înapoi. Era o metisă aflată în slujba familiei Burbank. Mișcarea sa fusese dictată de o repulsie instinctivă, pomenindu-se pe neașteptate față în față cu acest dușman declarat al stăpânului ei. Fără să dea importanță privirilor veninoase pe care i le arunca Texar, se feri într-o parte. Ridicând din umeri, acesta se întoarse spre tovarășii lui.

– Da, este Zermah, strigă el, una dintre sclavele lui James Burbank, care pretinde că nu e un partizan al sclaviei.

Zermah nu răspunse. Atunci când intrarea rufului se eliberă, coborî în vastul salon de pe *Shannon*, fără să pară afectată în vreun fel de acest incident.

În ceea ce îl privește pe Texar, acesta se îndreptă spre partea din față. Acolo, după ce își aprinse un trabuc, fără să se mai sinchisească de tovarășii săi, care veniseră după el, păru să cerceteze cu atenție malul stâng al fluviului, înspre liziera districtului Putnam.

Tot despre război se vorbea și în partea din spate. După plecarea lui Zermah, James Burbank rămăsese singur cu cei doi prieteni care îl însoțiseră la Saint-Augustine. Unul era cumnatul său, Edward Carrol, celălalt, de origine din Florida, locuia la Jacksonville, Walter Stannard. Și ei vorbeau cu o anumită însuflețire despre lupta sângeroasă al cărei deznodământ era o chestiune de viață și de moarte pentru Statele Unite. Dar, după cum se va vedea, James Burbank avea un cu totul alt punct de vedere asupra consecințelor acesteia.

– Da, este Zermah, una dintre sclavele lui James Burbank.

– Mă grăbesc, spunea el, să mă întorc la Camdless-Bay. Suntem plecați de două zile. Poate că s-a schimbat ceva pe front. Poate că Dupont și Sherman au cucerit deja Port-Royal și insulele din Carolina de Sud.

– În orice caz, ziua aceasta nu este departe, și aș fi cât se poate de uimit dacă președintele Lincoln nu s-ar gândi să extindă războiul până în Florida.

– Ar fi și timpul! reluă James Burbank. Da! Ar fi și timpul ca voința Uniunii să fie impusă tuturor acestor sudiști din Georgia și Florida, care se cred prea departe pentru a fi atinși! Vedeți doar la ce grad de insolență pot ajunge, din cauza acestei stări de lucruri, oameni fără niciun Dumnezeu,

cum este acest Texar! Se simte susținut de sclavagiștii din regiune și îi ațâță împotriva noastră, cei din Nord, aflați într-o situație din ce în ce mai dificilă, în urma efectelor războiului!

– Ai dreptate, James, răspunse Edward Carrol. Este absolut necesar, mai devreme sau mai târziu, ca Florida să intre din nou sub autoritatea guvernului de la Washington. Da! Ard de nerăbdare să văd armata federală sosind aici pentru a pune lucrurile la punct, altfel mă tem că vom fi siliți să ne părăsim plantațiile.

– Nu poate fi decât o chestiune de zile, dragul meu Burbank, spuse Walter Stannard. Alaltăieri, când am plecat din Jacksonville, spiritele începuseră să se încingă la zvonul că Dupont, comandorul Dupont, se pregătește să străbată șenalurile fluviului Saint-John. Ceea ce a constituit un pretext excelent pentru a-i amenința pe toți cei ce nu sunt de acord cu partizanii sclaviei. Tare mi-e teamă să nu izbucnească o răzmeriță care să dea jos autoritățile în folosul unor indivizi de cea mai joasă speță!

– Nu m-ar mira deloc, spuse James Burbank. Sunt sigur că ne așteaptă zile grele, pe măsură ce se apropie armata federală! Dar este imposibil să le evităm.

– De altfel, ce am putea face? întrebă Walter Stannard. Dacă mai sunt la Jacksonville, și chiar în unele locuri din Florida, câțiva coloniști de ispravă, care gândesc la fel ca noi în ceea ce privește sclavia, nu sunt destul de numeroși să se poată opune exceselor secesioniștilor. Nu, nu vom fi în siguranță decât atunci când vor sosi federalii, și ar fi de dorit, dacă s-au hotărât să intervină, să o facă iute, cât mai iute.

– Da! Să vină odată, strigă James Burbank, și să ne scape de toți nenorociții ăștia!

Se va vedea curând dacă oamenii din Nord, pe care interesele de familie sau cele materiale îi obligau, pentru a putea trăi în mijlocul unei populații sclavagiste, să se supună obiceiurilor locului, erau îndreptățiți să vorbească astfel și nu aveau, de fapt, toate motivele să trăiască cu spaima în sân.

Ceea ce gândeau James Burbank și prietenii lui în legătură cu evoluția operațiunilor militare era adevărat. Guvernul federal pregătea o campanie al cărei scop era de a supune Florida. Nu era vorba de cucerirea statului sau de ocuparea sa cu trupe, ci de închiderea tuturor căilor de acces ale